

Undervisningsministeriet
Version af 16. november 2018

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om institutioner for forberedende grunduddannelse

(Bestyrelsessammensætning)

§ 1

I lov nr. 698 af 8. juni 2018 om institutioner for forberedende grunduddannelse foretages følgende ændringer:

1. § 11, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret udvides op til det antal, som sikrer, at alle kommunalbestyrelser i institutionens dækningsområde kan udpege et bestyrelsesmedlem, jf. § 12, stk. 2, nr. 1. For institutioner, hvor udvidet medarbejderrepræsentation anvendes, jf. § 12, stk. 3, 2. pkt., kan undervisningsministeren endvidere tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være højere end det antal, som følger af stk. 2 eller af 1. pkt.«

2. § 11, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Undervisningsministeren kan for institutioner med dækningsområder inden for otte kommuner eller derover eller ved udvidet medarbejderrepræsentation, jf. § 12, stk. 3, 2. pkt., tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være op til 15.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2019, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 2, træder i kraft den 1. maj 2022.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
- 1.1 Lovforslagets formål, baggrund og hovedpunkter
2. Lovforslagets indhold
- 2.1. Sammensætning af bestyrelser på institutioner for forberedende grunduddannelse
- 2.1.1. Gældende ret
- 2.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 2.1.2.1. Sammensætning af de første bestyrelser på institutioner for forberedende grunduddannelse
- 2.1.2.2. Solnedgangsklausul
3. Økonomiske og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1 Lovforslagets formål, baggrund og hovedpunkter

Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstre, Alternativet og Enhedslisten indgik den 13. oktober 2017 Aftale om bedre veje til uddannelse og job.

Med den politiske aftale om bedre veje til uddannelse og job ønskede aftalekredsen, at der skulle etableres en nyt, samlet forberedende uddannelsesstilbud til personer under 25 år, som har brug for forudgående faglig eller personlig opkvalificering for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Uddannelses tilbuddet skulle benævnes forberedende grunduddannelse (FGU) og skulle erstatte en række af de eksisterende forberedende tilbud og uddannelser, herunder fuldt ud produktionsskoletilbud, kombineret ungdomsuddannelse og erhvervsgrunduddannelse samt endvidere almen voksenuddannelse og forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne for deltagere i målgruppen.

De institutionsretlige elementer af den politiske aftale om bedre veje til uddannelse og job blev lovgivningsmæssigt udmøntet ved lov nr. 698 af 8. juni 2018 om institutioner for forberedende grunduddannelse.

Den 19. september 2018 stiftede undervisningsministeren 27 institutioner for forberedende grunduddannelse i medfør af § 59 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. I nogle få tilfælde havde bestemmelserne i lov nr. 698 af 8. juni 2018 om institutioner for forberedende grunduddannelse om det maksimale antal af medlemmer i de nye institutioners bestyrelser den konsekvens, at ikke alle kommunalbestyrelser fik mulighed udpege et medlem i institutionsbestyrelserne.

Denne begrænsning findes uhensigtsmæssig i lyset af de betydelige ledelses- og strategimæssige opgaver og beslutninger, herunder for de berørte kommuner, som vil skulle foretages i løbet af de nye institutioners første leveår.

Det foreslås i lyset heraf, at bestemmelserne i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse vedrørende antallet af bestyrelsesmedlemmer ændres således, at alle kommuner vil have mulighed for at udpege medlemmer til de første ordinære institutionsbestyrelser uanset antallet af kommuner i institutions dækningsområde.

Der foreslås endvidere indført en såkaldt solnedgangsklausul, som vil indebære, at muligheden for at udvide antallet af bestyrelsesmedlemmer begrænses til de første ordinære bestyrelses funktionsperiode, som løber indtil den 30. april 2022.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Sammensætning af bestyrelser på institutioner for forberedende grunduddannelse

2.1.1. Gældende ret

Efter § 11, stk. 1, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse ledes institutionen af en bestyrelse.

Det følger af § 11, stk. 2, i lov nr. 698 af 8. juni 2018 om institutioner for forberedende grunduddannelse, at bestyrelsen består af 7-11 stemmeberettigede medlemmer i ulige antal.

Efter § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse kan undervisningsministeren for institutioner med dækningsområder inden for otte kommuner eller derover eller ved udvidet medarbejderrepræsentation, jf. § 12, stk. 3, 2. pkt., tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være op til 15.

Det følger af § 12, stk. 2, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at følgende udpeger udefrakommende medlemmer af bestyrelsen i en institutions dækningsområde: 1) kommunalbestyrelserne (et eller flere medlemmer), 2) arbejdsmarkedets organisationer i ligelig repræsentation og 3) bestyrelser for erhvervsskoler.

Det fremgår dernæst af § 12, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at institutionens medarbejdere udpeger to medlemmer til bestyrelsen, hvor det ene medlem har stemmeret. Det følger i øvrigt af bestemmelsen, at antallet af medlemmer udpeget af medarbejderne dog kan udvides med sigte på, at medarbejdere fra forskellige skoler tilhørende institutionen kan være repræsenteret i bestyrelsen.

Det fremgår endvidere af § 12, stk. 4, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at elevrådet på institutionen for forberedende grunduddannelse udpeger en tilforordnet til institutionens bestyrelse, dvs. et bestyrelsesmedlem uden stemmeret.

Bestemmelsen i § 11 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse fastlægger sammen med § 12 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse institutionernes bestyrelses sammensætning.

Bestemmelsen i § 11, stk. 1, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse fastslår bestyrelsens overordnede og suveræne ledelsesret på institutioner for forberedende grunduddannelse.

§ 11, stk. 2, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse indebærer, at en institutions bestyrelse som udgangspunkt har 7-11 medlemmer med stemmeret.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelserne, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 200 som fremsat, side 39, at det angivne spænd i medlemsantallet skal ses i sammenhæng med, at de nye institutioner for forberedende grunduddannelse forventedes at blive forholdsvis store og komplekse organisationer, og at de ville have medarbejdere lokaliseret på forskellige geografiske placeringer. Spændet var endvidere tiltænkt at tage højde for, at de nye institutioner for forberedende grunduddannelse ville gå på tværs af kommunegrænser og dermed forskellige kommunale interesser, og at kommuneantallet kunne variere og i nogle tilfælde blive relativt højt.

Efter § 12, stk. 2 og 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse skal de øvrige udpegningsberettigede samlet udpege mindst fire medlemmer med stemmeret til en institutions bestyrelse. Det omfatter mindst to medlemmer udpeget paritetisk af arbejdsmarkedets organisationer, et medlem udpeget af erhvervsskolerne i dækningsområdet og et medlem udpeget af institutionens medarbejdere.

I normalsituationen giver § 11, stk. 2, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse således mulighed for at etablere institutioner for forberedende grunduddannelse med op til syv kommuner i institutionens dækningsområde, hvis kommunalbestyrelserne i institutionens dækningsområde skal kunne udpege et antal bestyrelsesmedlemmer, der mindst svarer til antallet af kommunalbestyrelser i dækningsområdet.

Dertil kommer muligheden i § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, hvorefter antallet af bestyrelsesmedlemmer kan hæves til i alt 15 i nogle nærmere angivne tilfælde. Også denne bestemmelse var ifølge forarbejderne tiltænkt at tage højde for situationer med mange kommuner eller skoler i en institutions dækningsområde. Bestemmelsen tilsigter således at skabe mulighed for, at der kan udpeges yderligere fire medlemmer til bestyrelsen, som kan tilføre bestyrelsen viden om lokale, kommunale interesser og hensyn eller sikre en bredere medarbejderrepræsentation, jf. herved Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 200 som fremsat, side 39.

Det er efter §§ 11 og 12 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse bestyrelsen selv, der i institutionens vedtægt skal fastlægge bestyrelsens sammensætning ud fra lokale prioriteringer, ønsker og behov. Sammensætningen skal blot afspejle kravene om udpegningsberettigede (dvs. kommuner, arbejdsmarkedsparter, erhvervsskoler, ansatte og elever), om minimumsgrænsen på 7 medlemmer, om maksimumsgrænserne på 11 eller i visse tilfælde 15 medlemmer. Sammensætningen skal derudover være i overensstemmelse med betingelsen om et ulige antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret.

De to bestemmelser regulerer således ikke, hvorvidt de kommunalt udpegede bestyrelsesmedlemmer tilsammen skal være i flertal i en institutions bestyrelse. Bestemmelserne er ikke til hinder for, at disse medlemmer *kan* have flertal i en institutions bestyrelse, men forudsætter omvendt heller ikke, at de *skal* have flertal i en institutions bestyrelse. Begge dele er således muligt afhængigt af, hvad der er bestemt i institutionens vedtægt ud fra de lokale prioriteringer, ønsker og behov.

§§ 11 og 12 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse kan i øvrigt ikke ses som udtryk for at indeholde et formelt krav om, at hver kommunalbestyrelse skal udpege et medlem i bestyrelsen for en institution for forberedende grunduddannelse. Bestemmelsen i § 12, stk. 2, nr. 1, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, hvorefter kommunalbestyrelserne i en institutions dækningsområde udpeger et eller flere medlemmer af bestyrelsen, angiver i sammenhæng med § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, hvorefter undervisningsministeren for institutioner med dækningsområder inden for otte kommuner eller derover kan tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være op til 15, således alene, at der er mulighed for, at dette kan være tilfældet, men giver ikke kommunalbestyrelserne et krav herpå.

2.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.1.2.1. Sammensætning af de første bestyrelser på institutioner for forberedende grunduddannelse

Baggrunden for lovforslaget udspringer af arbejdet med at etablere de nye institutioner for forberedende grunduddannelse, som pågår i øjeblikket.

Den 19. september 2018 stiftede undervisningsministeren 27 institutioner for forberedende grunduddannelse i medfør af § 59 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. Efter drøftelse med partierne bag den politiske aftale om bedre veje til uddannelse og job fra oktober 2017 blev det i den forbindelse fastsat, at ingen kategori af udpegningsberettigede skulle have adgang til at udpege et bestyrelsesflertal ved institutionernes stiftelse, dvs. i de første institutionsbestyrelser.

Sigtet med denne beslutning var at sikre balance blandt medlemmerne i de første institutionsbestyrelser med det formål at understøtte et konstruktivt og ligeværdigt bestyrelsessamarbejde mellem de udpegede repræsentanter.

Beslutningen indebar i nogle få tilfælde, at ikke alle kommunalbestyrelser fik mulighed udpege et bestyrelsesmedlem som følge af maksimumsgrænserne for bestyrelsesmedlemmer i institutionsbestyrelserne.

En af de første bestyrelses kerneopgaver er at fastsætte institutionernes første vedtægt, herunder de nærmere regler om institutionsbestyrelsens sammensætning.

I det omfang de første institutionsbestyrelser lokalt ligeledes måtte finde det hensigtsmæssigt, at det i institutionens første vedtægt sikres, at ingen kategori af de udpegningsberettigede skal kunne udpege et flertal i de første ordinære institutionsbestyrelser (dvs. de institutionsbestyrelser, som efterfølger de nuværende første bestyrelser, og som tiltræder i 2019 med en afkortet funktionsperiode frem til 30. april 2022) vil de nævnte maksimumsgrænser for antallet af bestyrelsesmedlemmer for institutioner med mange kommuner i dækningsområdet således have den konsekvens, at det ikke samtidigt vil være muligt at sikre, at alle kommunalbestyrelser kan udpege et medlem til den første ordinære institutionsbestyrelse.

Denne begrænsning findes uhensigtsmæssig i lyset af de betydelige ledelses- og strategimæssige opgaver og beslutninger, herunder for de berørte kommuner, som vil skulle foretages i løbet af de nye institutioners første leveår.

Det er vurderingen, at det i relation til de første ordinære institutionsbestyrelser vil være relevant at sikre, at alle kommunalbestyrelser får mulighed for udpege et medlem til den første ordinære institutionsbestyrelse.

Det er ligeledes vurderingen, at det også i relation til de første ordinære institutionsbestyrelser med funktionsperiode frem til 30 april 2022 vil kunne være relevant at sikre balance blandt medlemmerne i bestyrelsen (dvs. at ingen kategori af udpegningsberettigede har adgang til at udpege et bestyrelsesflertal).

Med henblik på at muliggøre, at disse to hensyn begge kan imødekommes foreslås det at nyaffatte § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse således, at det af 1. pkt. vil fremgå, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret udvides op til det antal, som sikrer, at alle kommunalbestyrelser i institutionens dækningsområde kan udpege et bestyrelsesmedlem.

Hensigten med forslaget er således at sikre et bredt og tæt ejerskab til de første års vigtige strategiske beslutninger om de nye institutionernes langsigtede udvikling. Det forventes, at disse særligt vigtige be-

slutninger kan være foretaget og effektueret indenfor afslutningen af de første ordinære bestyrelses funktionsperiode. Bestemmelsen foreslås derfor alene at skulle gælde den første ordinære bestyrelses funktionsperiode, dvs. frem til den 30. april 2022, jf. herved afsnit 2.1.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt lovforslagets § 1, nr. 2, § 2, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås endvidere, at undervisningsministeren for institutioner med dækningsområder, hvor udvidet medarbejderrepræsentation anvendes, skal kunne tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være højere end dels det antal, som følger af hovedreglen om 7-11 medlemmer i bestyrelsen, dels det antal, som følger af den foreslåede nye undtagelse, hvorefter det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret udvides op til det antal, som sikrer, at alle kommunalbestyrelser i institutionens dækningsområde kan udpege et bestyrelsesmedlem.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.1.2.2. Solnedgangsklausul

Efter udløbet af de første ordinære institutionsbestyrelses funktionsperiode den 30. april 2022 forventes der ikke at være ledelses- og strategimæssige opgaver og beslutninger svarende til, hvad der må forventes i løbet af de nye institutioners første leveår.

Det er således vurderingen, at institutionerne fra og med den anden ordinære bestyrelses tiltræden pr. 1. maj 2022 vil kunne overgå til en mere driftspræget organisation, som ikke nødvendiggør, at alle kommunalbestyrelser kan udpege et medlem til bestyrelsen.

Det foreslås på den baggrund at parallellaffatte § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse (lov nr. 698 af 8. juni 2018) med sigte på rulle de ændringer vedrørende de første institutionsbestyrelses sammensætning, som foreslås etableret efter lovforslagets § 1, nr. 1, tilbage til gældende ret ved nærværende lovforslags fremsættelse.

Det foreslåede vil indebære, at det foreslåede nye § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, bortfalder.

Den foreslåede parallellaffattelse af § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse foreslås at træde i kraft den 1. maj 2022, jf. lovforslagets § 2, stk. 2, således, at de ændringer, som foreslås gennemført med lovforslagets § 1, nr. 1, alene vil omfatte den første ordinære bestyrelses funktionsperiode.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, og § 2, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative eller it-relaterede omstillingskonsekvenser eller driftskonsekvenser for det offentlige. Udpegning af bestyrelsesmedlemmer på institutioner for forberedende grunduddannelse skal allerede efter de eksisterende bestemmelser finde sted. Den foreslåede udvidelse, hvorefter de eksisterende udpegningsberettigede kan indstille flere personer end oprindeligt, ændrer ikke, eller i hvert fald i ikke væsentligt, på institutionernes og de udpegningsberettigedes arbejdsgange og sagsbehandling, herunder de forvaltningsretlige krav til sagsbehandlingen. Forslagets vurderes ikke at kræve særskilt digitaliserede arbejdsgange, herunder it-systemer, opbevaring og deling af data, i videre omfang end sædvanligt i forhold til personalesager. Det foreslåede indebærer ikke oprettelse eller nedlæggelse af institutioner eller ændringer i institutionernes eller de udpegningsberettigedes

kerneopgaver, deres lokalebehov, ændrede åbningstider, kompetenceudvikling eller øvrige driftsforhold eller vilkår af væsentlig betydning for administrationen.

4. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes ikke at indeholde erhvervsrettede elementer. Udpegning af bestyrelsesmedlemmer på institutioner for forberedende grunduddannelse pålægger ikke erhvervsvirksomheder byrder, da opgaven i udgangspunktet alene berører kommuner, arbejdsgiveres og arbejdstageres organisationer samt statslige erhvervsskoler.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har i perioden den [16. november 2018] til den [11. december 2018] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Akademikerne, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, B-SOSU, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler – grundskoler & gymnasier, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Metal, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske HF & VUC, Danske Landbrugsskoler, Danske Regioner, Danske Skoleelever, Danske SOSU-skoler, Danske Underviserorganisationers Samråd, Datatilsynet, Efterskoleforeningen, Ejendomsforeningen Danmark, Erhvervsskolelederne, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Erhvervsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Forbundet af Offentlige Ansatte, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser, Foreningen af tekniske og administrative tjenestemænd, Foreningen Frie Fagskoler, Forhandlingsfællesskabet, Forstanderkredsen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler, Frie Skolers Lærerforening, Funktionsnærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, HK/Kommunal, HK/Stat, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Landdistrikternes Fællesråd, Landselevbestyrelsen for det pædagogiske område, Landselevbestyrelsen for social- og sundhedsområdet, Landsforeningen af 10. Klaseskoler i Danmark, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsorganisationen i Danmark, Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Lederne, Ledersamrådet, Lilleskolerne, Lærernes Centralorganisation, Moderniseringsstyrelsen, Produktionsskoleforeningen, Rigsrevisionen, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Voksen og Efteruddannelse (VEU-Rådet), Selveje Danmark, Skolelederforeningen, Skole og Forældre, Uddannelsesforbundet, Uddannelseslederne, Ungdomsskoleforeningen, VUC Bestyrelsesforeningen.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekven-	Negative konsekven-
--	---------------------	---------------------

	ser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	ser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering /Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter § 11, stk. 1, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse ledes institutionen af en bestyrelse.

Det følger af § 11, stk. 2, i lov nr. 698 af 8. juni 2018 om institutioner for forberedende grunduddannelse, at bestyrelsen består af 7-11 stemmeberettigede medlemmer i ulige antal.

Efter § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse kan undervisningsministeren for institutioner med dækningsområder inden for otte kommuner eller derover eller ved udvidet medarbejderrepræsentation, jf. § 12, stk. 3, 2. pkt., tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være op til 15.

Det følger af § 12, stk. 2, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at følgende udpeger udefrakommende medlemmer af bestyrelsen i en institutions dækningsområde: 1) kommunalbestyrelserne (et eller flere medlemmer), 2) arbejdsmarkedets organisationer i ligelig repræsentation og 3) bestyrelser for erhvervsskoler.

Det fremgår dernæst af § 12, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at institutionens medarbejdere udpeger to medlemmer til bestyrelsen, hvor det ene medlem har stemmeret. Det følger i øvrigt af bestemmelsen, at antallet af medlemmer udpeget af medarbejderne dog kan udvides med sigte på, at medarbejdere fra forskellige skoler tilhørende institutionen kan være repræsenteret i bestyrelsen.

Det fremgår endvidere af § 12, stk. 4, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, at elevrådet på institutionen for forberedende grunduddannelse udpeger en tilforordnet til institutionens bestyrelse, dvs. et bestyrelsesmedlem uden stemmeret.

Bestemmelsen i § 11 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse fastlægger sammen med § 12 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse institutionernes bestyrelses sammensætning.

Bestemmelsen i § 11, stk. 1, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse fastslår bestyrelsens overordnede og suveræne ledelsesret på institutioner for forberedende grunduddannelse.

§ 11, stk. 2, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse indebærer, at en institutions bestyrelse som udgangspunkt har 7-11 medlemmer med stemmeret.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelserne, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 200 som fremsat, side 39, at det angivne spænd i medlemsantallet skal ses i sammenhæng med, at de nye institutioner for forberedende grunduddannelse forventedes at blive forholdsvis store og komplekse organisationer, og at de ville have medarbejdere lokaliseret på forskellige geografiske placeringer. Spændet var endvidere tiltænkt at tage højde for, at de nye institutioner for forberedende grunduddannelse ville gå på tværs af kommunegrænser og dermed forskellige kommunale interesser, og at kommuneantallet kunne variere og i nogle tilfælde blive relativt højt.

Efter § 12, stk. 2 og 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse skal de øvrige udpegningsberettigede samlet udpege mindst fire medlemmer med stemmeret til en institutions bestyrelse. Det omfatter mindst to medlemmer udpeget paritetisk af arbejdsmarkedets organisationer, et medlem udpeget af erhvervsskolerne i dækningsområdet og et medlem udpeget af institutionens medarbejdere.

I normalsituationen giver § 11, stk. 2, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse således mulighed for at etablere institutioner for forberedende grunduddannelse med op til syv kommuner i institutionens dækningsområde, hvis kommunalbestyrelserne i institutionens dækningsområde skal kunne udpege et antal bestyrelsesmedlemmer, der mindst svarer til antallet af kommunalbestyrelser i dækningsområdet.

Dertil kommer muligheden i § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, hvorefter antallet af bestyrelsesmedlemmer kan hæves til i alt 15 i nogle nærmere angivne tilfælde. Også denne bestemmelse var ifølge forarbejderne tiltænkt at tage højde for situationer med mange kommuner eller skoler i en institutions dækningsområde. Bestemmelsen tilsigter således at skabe mulighed for, at der kan udpeges yderligere fire medlemmer til bestyrelsen, som kan tilføre bestyrelsen viden om lokale, kommunale interesser og hensyn eller sikre en bredere medarbejderrepræsentation, jf. herved Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 200 som fremsat, side 39.

Det er efter §§ 11 og 12 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse bestyrelsen selv, der i institutionens vedtægt skal fastlægge bestyrelsens sammensætning ud fra lokale prioriteringer, ønsker og behov. Sammensætningen skal blot afspejle kravene om udpegningsberettigede (dvs. kommuner, arbejdsmarkedsparter, erhvervsskoler, ansatte og elever), om minimumsgrænsen på 7 medlemmer, om maksimumsgrænserne på 11 eller i visse tilfælde 15 medlemmer. Sammensætningen skal derudover være i overensstemmelse med betingelsen om et ulige antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret.

De to bestemmelser regulerer således ikke, hvorvidt de kommunalt udpegede bestyrelsesmedlemmer tilsammen skal være i flertal i en institutions bestyrelse. Bestemmelserne er ikke til hinder for, at disse medlemmer *kan* have flertal i en institutions bestyrelse, men forudsætter omvendt heller ikke, at de *skal*

have flertal i en institutions bestyrelse. Begge dele er således muligt afhængigt af, hvad der er bestemt i institutionens vedtægt ud fra de lokale prioriteringer, ønsker og behov.

§§ 11 og 12 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse kan i øvrigt ikke ses som udtryk for at indeholde et formelt krav om, at hver kommunalbestyrelse skal udpege et medlem i bestyrelsen for en institution for forberedende grunduddannelse. Bestemmelsen i § 12, stk. 2, nr. 1, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, hvorefter kommunalbestyrelserne i en institutions dækningsområde udpeger et eller flere medlemmer af bestyrelsen, angiver i sammenhæng med § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, hvorefter undervisningsministeren for institutioner med dækningsområder inden for otte kommuner eller derover kan tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være op til 15, således alene, at der er mulighed for, at dette kan være tilfældet, men giver ikke kommunalbestyrelserne et krav herpå.

Det foreslås at nyaffatte § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse således, at det af 1. pkt. vil fremgå, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret udvides op til det antal, som sikrer, at alle kommunalbestyrelser i institutionens dækningsområde kan udpege et bestyrelsesmedlem, jf. § 12, stk. 2, nr. 1. Af 2. pkt. vil fremgå, at for institutioner, hvor udvidet medarbejderrepræsentation anvendes, jf. § 12, stk. 3, 2. pkt., kan undervisningsministeren endvidere tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være højere end det antal, som følger af stk. 2 eller af 1. pkt.

Baggrunden for forslaget udspringer af arbejdet med at etablere de nye institutioner for forberedende grunduddannelse, som pågår i øjeblikket.

Den 19. september 2018 stiftede undervisningsministeren 27 institutioner for forberedende grunduddannelse i medfør af § 59 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse. Efter drøftelse med partierne bag den politiske aftale om bedre veje til uddannelse og job fra oktober 2017 blev det i den forbindelse fastsat, at ingen kategori af udpegningsberettigede skulle have adgang til at udpege et bestyrelsesflertal ved institutionernes stiftelse, dvs. i de første bestyrelser, som i medfør af § 60 i lov om forberedende grunduddannelse er nedsat efter de regler om institutionernes midlertidige vedtægt, som findes i bekendtgørelse nr. 1094 af 30. august 2018 om visse midlertidige regler for institutioner for forberedende grunduddannelse.

Sigtet med denne beslutning var at sikre balance blandt medlemmerne i de første institutionsbestyrelser med det formål at understøtte et konstruktivt og ligeværdigt bestyrelsessamarbejde mellem de udpegede repræsentanter og i øvrigt i tråd med, hvad der gælder for bestyrelsessammensætning på de øvrige regulerede uddannelsesområder.

Det vil på dette grundlag være op til de første bestyrelser ud fra de lokale prioriteringer, ønsker og behov at træffe beslutning om den bestyrelsessammensætning, som skal gælde for de første ordinære institutionsbestyrelser, dvs. de institutionsbestyrelser, som tiltræder i 2019 med en afkortet funktionsperiode frem til 30. april 2022. Dette vil ske som led i fastsættelsen af institutionernes første vedtægt, som er de første bestyrelses kerneopgave.

Beslutningen om, at ingen kategori af udpegningsberettigede skulle kunne udpege et flertal i de første bestyrelser, indebærer imidlertid i nogle få tilfælde, at ikke alle kommunalbestyrelser fik mulighed for at udpege et bestyrelsesmedlem som følge af de maksimumsgrænser for antallet af bestyrelsesmedlemmer i institutionsbestyrelserne, som følger af lov om institutioner for forberedende grunduddannelse.

I det omfang de første institutionsbestyrelser lokalt måtte finde det hensigtsmæssigt, at det i institutionens første vedtægt sikres, at ingen kategori af de udpegningsberettigede skal kunne udpege et flertal i

bestyrelsen, vil de nævnte maksimumsgrænser for institutioner med mange kommuner i dækningsområdet således ligeledes have den konsekvens, at det ikke samtidig vil være muligt at sikre, at alle kommunalbestyrelser kan udpege et medlem til den første ordinære institutionsbestyrelse.

Denne begrænsning findes uhensigtsmæssigt i lyset af de betydelige ledelses- og strategimæssige opgaver og beslutninger, herunder af betydning for de berørte kommuner, som vil skulle foretages i løbet af de nye institutioners første leveår.

Det er vurderingen, at det i relation til de første ordinære institutionsbestyrelser vil være relevant at sikre, at alle kommunalbestyrelser får mulighed for udpege et medlem til den første ordinære institutionsbestyrelse.

Det er ligeledes vurderingen, at det også i relation til de første ordinære institutionsbestyrelser med funktionsperiode frem til 30 april 2022 vil kunne være relevant at sikre balance blandt medlemmerne i bestyrelsen (dvs. at ingen kategori af udpegningsberettigede har adgang til at udpege et bestyrelsesflertal).

Det foreslåede *1. pkt.* vil på den baggrund indebære, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret for de første ordinære institutionsbestyrelser vedkommende i alle tilfælde vil kunne tilrettelægges således, at både hensynet til, at ingen kategori af udpegningsberettigede myndigheder, organisation m.v. skal kunne udpege et flertal i bestyrelsen, og hensynet til, at alle kommunalbestyrelser i institutionens dækningsområde får mulighed for at udpege et medlem af bestyrelsen, vil kunne imødekommes i institutionernes første vedtægt.

Den foreslåede formulering vil samtidig sikre, at antallet af kommunalt udpegede bestyrelsesmedlemmer mindst vil svare til antallet af kommuner i institutionens geografiske dækningsområde. Herved vil maksimumsgrænserne for bestyrelsesmedlemmer i institutionsbestyrelserne ikke kunne forhindre, at alle kommunalbestyrelser i dækningsområdet kan udpege et bestyrelsesmedlem.

Den foreslåede formulering vil i øvrigt indebære, at der principielt set ikke vil være en maksimumsgrænse for antallet af bestyrelsesmedlemmer i institutionsbestyrelserne.

Det foreslåede *2. pkt.* er reelt set udtryk for gældende ret i relation til muligheden for udvidet medarbejderrepræsentation med de tilpasninger, som følger dels af, at antallet af de kommunalt udpegede bestyrelsesmedlemmer vil være udtømmende reguleret i det foreslåede *1. pkt.*, dels af, at der som følge heraf principielt set ikke længere vil være en maksimumsgrænse for antallet af bestyrelsesmedlemmer i institutionsbestyrelserne.

Den foreslåede formulering, hvorefter det vil kunne tillades, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være højere end det antal, som følger af stk. 2 eller af *1. pkt.*, vil således indebære, at udvidet medarbejderrepræsentation vil kunne anvendes, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt både i forhold til bestyrelser, som antalmæssigt holder sig inden for de 11 medlemmer, som følger af § 11, stk. 2, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse (henvisningen til stk. 2), og i forhold til bestyrelser, hvor der i institutionens vedtægt er fastsat et udvidet antal bestyrelsesmedlemmer (henvisningen til *1. pkt.*).

Det foreslåede vil således indebære, at der principielt set heller ikke vil være en maksimumsgrænse for antallet af medarbejderudpegede repræsentanter i institutionsbestyrelserne. Det vil som det gælder i dag i første række være op til institutionernes bestyrelser at vurdere behovet for eventuelt at udvide antallet af medarbejderudpegede repræsentanter ud fra de lokale forhold, herunder navnlig antallet af til-

hørende skoler på institutionen. Som det gælder i dag vil det dog også efter forslaget forudsætte undervisningsministerens konkrete godkendelse at udvide antallet af bestyrelsesmedlemmer i disse tilfælde.

Der henvises samtidig til lovforslagets § 1, nr. 2, hvor det foreslås, at parallelaffatte § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse med sigte rulle de ændringer, som her foreslås etableret, tilbage til gældende ret ved nærværende lovforslags fremsættelse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås at parallelaffatte § 11, stk. 3, i lov nr. 698 af 8. juni 2018 om institutioner for forberedende grunduddannelse med sigte på rulle de ændringer, som foreslås etableret efter lovforslagets § 1, nr. 1, tilbage til gældende ret ved nærværende lovforslags fremsættelse.

For en beskrivelse af gældende ret på nuværende tidspunkt – og som foreslås genetableret – henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil. Der henvises endvidere til forarbejderne til § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 200 som fremsat, side 39.

Baggrunden for det foreslåede i lovforslagets § 1, nr. 1, er, at sikre et bredt og tæt ejerskab til de første års vigtige strategiske beslutninger om de nye institutionernes langsigtede udvikling. Det forventes, at disse særligt vigtige beslutninger kan være foretaget og effektueret indenfor afslutningen af de første ordinære bestyrelses funktionsperiode.

Efter udløbet af de første ordinære institutionsbestyrelses funktionsperiode forventes der ikke at være ledelses- og strategimæssige opgaver og beslutninger svarende til, hvad der må forventes i løbet af de nye institutioners første leveår. Det er vurderingen, at institutionerne fra og med den anden ordinære bestyrelses tiltræden pr. 1. maj 2022 vil kunne overgå til en mere driftspræget organisation, som ikke nødvendiggør, at alle kommunalbestyrelser kan udpege et medlem til bestyrelsen.

Det foreslåede vil indebære, at det foreslåede nye § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, alene vil gælde i den første ordinære bestyrelses funktionsperiode, og at det derefter bortfalder. Det vil betyde, at der på ny vil gælde en maksimumsgrænse på 15 bestyrelsesmedlemmer med stemmeret, og at det på ny vil være undervisningsministerens kompetence at tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret udvides til 15 for institutioner med dækningsområder inden for otte kommuner eller derover eller ved udvidet medarbejderrepræsentation.

Den foreslåede parallelaffattelse af § 11, stk. 3, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse foreslås at træde i kraft den 1. maj 2022, jf. lovforslagets § 2, stk. 2. Den foreslåede ikrafttrædelse vil i praksis indebære, at de ændringer, som foreslås gennemført med lovforslagets § 1, nr. 1, alene vil omfatte den første ordinære bestyrelses funktionsperiode.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og § 2, stk. 2, og bemærkningerne hertil og i øvrigt til afsnit 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. april 2019, jf. dog *stk. 2*.

Det foreslåede vil i og med henvisningen til *stk. 2* indebære, at lovforslagets § 1, nr. 1, træder i kraft den 1. april 2019.

Det foreslås i *stk.* 2, at lovforslagets § 1, nr. 2, træder i kraft den 1. maj 2022.

Baggrunden for det foreslåede *stk.* 2 er lovforslagets § 1, nr. 1, som har til formål at sikre et bredt og tæt ejerskab til de første års vigtige strategiske beslutninger om de nye institutionernes langsigtede udvikling. Det forventes, at disse særligt vigtige beslutninger kan være foretaget og effektueret indenfor afslutningen af de første ordinære bestyrelses funktionsperiode.

Efter udløbet af de første ordinære institutionsbestyrelses funktionsperiode forventes der ikke at være ledelses- og strategimæssige opgaver og beslutninger svarende til, hvad der må forventes i løbet af de nye institutioners første leveår. Det er vurderingen, at institutionerne fra og med den anden ordinære bestyrelses tiltræden pr. 1. maj 2022 vil kunne overgå til en mere driftspræget organisation, som ikke nødvendiggør, at alle kommunalbestyrelser kan udpege et medlem til bestyrelsen..

Den foreslåede ikrafttrædelse af § 1, nr. 2, vil indebære, at de foreslåede ændringer, som følger af lovforslagets § 1, nr. 1, alene vil gælde i den første ordinære bestyrelses funktionsperiode. Forslaget indebærer således, at disse ændringer herefter rulles tilbage til gældende ret ved nærværende lovforslags fremsættelse.

Det bemærkes i denne henseende, at det af § 16 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse (lov nr. 698 af 8. juni 2018) følger, at bestyrelsens funktionsperiode er på 4 år og normalt følger valgperioden for kommuner.

Dette er konkret udmøntet i § 3 i den standardvedtægt for de nye institutioner, som findes i bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1094 af 30. august 2018 om visse midlertidige regler for institutioner for forberedende grunduddannelse. Det følger heraf, at bestyrelsens funktionsperiode er fire år løbende fra førstkommende 1. maj efter, at valg til kommunalbestyrelser har været afholdt.

Det næste valg til kommunalbestyrelser afholdes i 2021. For de første ordinære bestyrelser for de nye institutioner for forberedende grunduddannelse har det på den baggrund ikke været muligt at sikre den forudsatte fulde 4-årige funktionsperiode.

Det følger således af § 14, *stk.* 2, i den nævnte standardvedtægt for de nye institutioner, at funktionsperioden for de bestyrelser, der tiltræder i 2019 (dvs. de første ordinære bestyrelser), varer frem til 30. april 2022.

Det bemærkes, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, da lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, som foreslås ændret, ikke gælder for Færøerne og Grønland og heller ikke kan sættes i kraft ved kgl. anordning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 698 af 8. juni 2018 om institutioner for forberedende grunduddannelse foretages følgende ændringer:

§ 11. ...

Stk. 2. ...

Stk. 3. Undervisningsministeren kan for institutioner med dækningsområder inden for otte kommuner eller derover eller ved udvidet medarbejderrepræsentation, jf. § 12, stk. 3, 2. pkt., tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være op til 15.

Stk. 4. ...

1. § 11, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan udvides op til det antal, som sikrer, at alle kommunalbestyrelser i institutionens dækningsområde kan udpege et bestyrelsesmedlem, jf. § 12, stk. 2, nr. 1. For institutioner, hvor udvidet medarbejderrepræsentation anvendes, jf. § 12, stk. 3, 2. pkt., kan undervisningsministeren endvidere tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være højere end det antal, som følger af stk. 2 eller af 1. pkt.«

2. § 11, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Undervisningsministeren kan for institutioner med dækningsområder inden for otte kommuner eller derover eller ved udvidet medarbejderrepræsentation, jf. § 12, stk. 3, 2. pkt., tillade, at det samlede antal bestyrelsesmedlemmer med stemmeret kan være op til 15.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2019, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 2, træder i kraft den 1. maj 2022.